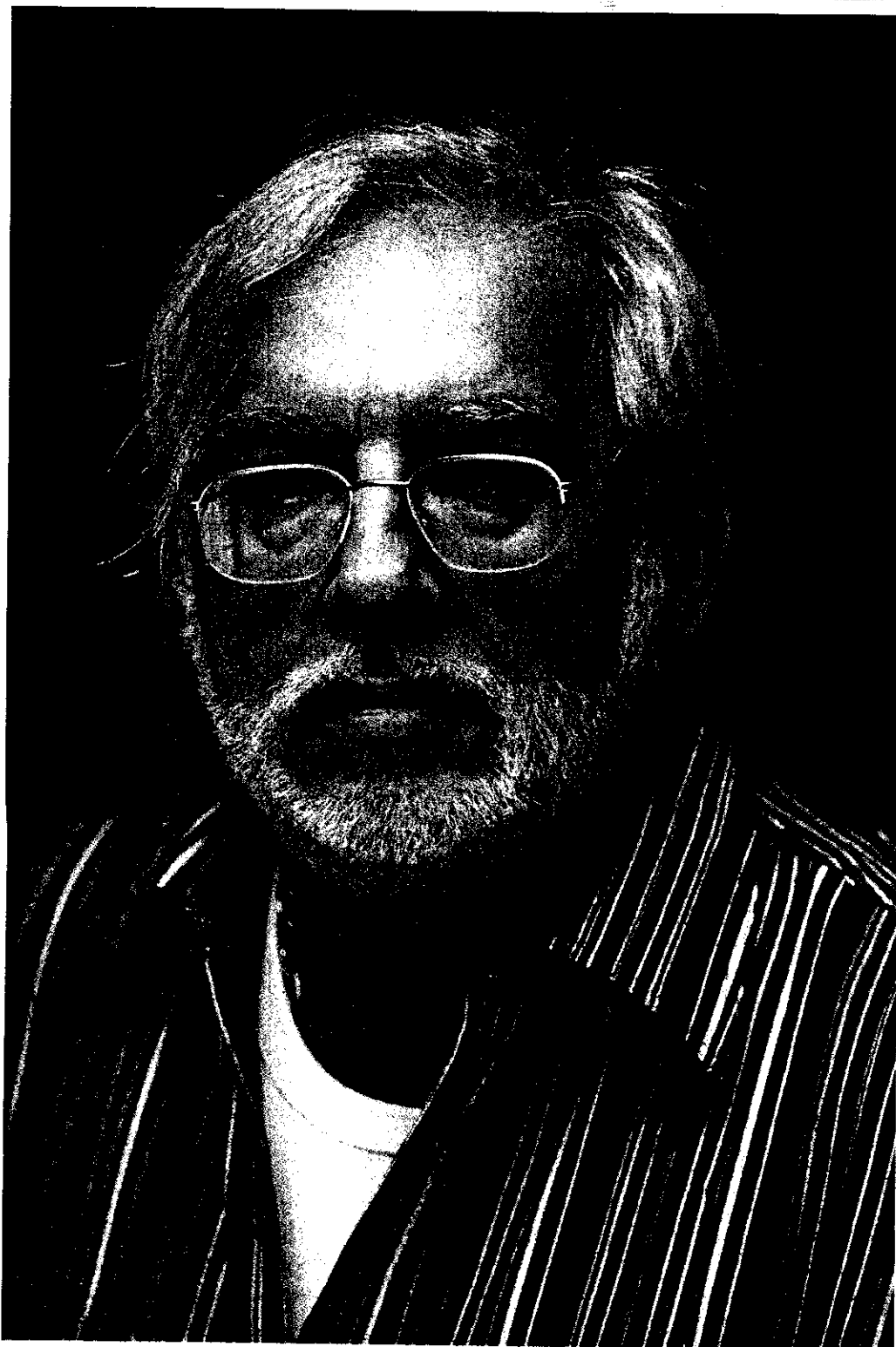

Verebes Istvánnal kabaréről, színházról, emberi felelősségről és a megmaradás garanciájáról

Azt hittem, nehezebb dolgom lesz

Többször hívták Komáromba az utóbbi évadokban. Könyvet írt, azt mondta, befejezte a színházi működését. Két és fél évig nem is dolgozott színházban. Most visszatért. Pedig, ahogy fogalmaz, a stigma rajta van. Sem a jobb, sem a bal oldal nem szereti. Benyalni pedig sem ezeknek, sem azoknak nem óhajt. Két hónapja nyugdíjas. Verebes István ismét a Komáromi Jókai Színházban rendez. E héten pénteken lesz a Whisky esővízzel című zenés bohózat premierje. Az egyik próba előtt beszélgettünk.

● *A politika miatt hagyta ott a Kabaré 24 színházat?*

Lezártam az életemnek ezt a másfél évét, már nem is szívesen beszélek róla. Nem politikai oka volt, hogy 2010. december 1-jén felmondtam. Ahhoz, amit elképzeltem és amire pályáztam, nem volt elegendő összeg, vagy olyan redukciókat kellett volna végrehajtanom a műsorterven és a társulaton belül, amire morálisan nem vállalkoztam. Egyetlen ellenőrom van, a lelkiismeretem. Mindenki össze-vissza beszél, anélkül, hogy ismerné azokat a tényeket melyek alapján megszületik egy döntés. Tévedés volt elvállalni a feladatot. Ezt előre látnom kellett volna.

● *Augusztusban Selmeczi Tibor azt írta a Színház.hu honlapon, hogy a klasszikus kabarének vége.*

A kabaré nem fog meghalni. Lehet, hogy nem a Nagymező utca 22 – 24-ben lesz. Érdekes, hogy a negyven év alatt, amit a szakmában töltöttem, mindenféle hatalom tudomásul vette, hogy ez a műfaj hungaricum, pesti különlegesség. A jelenlegi berendezkedésnek ugyanolyan szüksége lenne rá, hogy legyen egy színház, ahol megfelelő hangnemben, kiegyensúlyozottan szóljanak a közéletéről, mint az eddigieknek. Ha ezt nem fogja támogatni, akkor sokkal durvább produkcióknak nézhet elébe, mert majd támogatja más.

● *A Rádiókabaré sem olyan, mint az önök idejében.*

A hetvenes-nyolcvanas években volt öt tabu, amit pontosan ismertünk, és tudtuk, mi az, amit ki kell kerülni, vagy kódolni, ha arról beszélünk. Ez tette izgalmassá és politikailag művelté a műfajt. Ma 80 tabu van, és akárhová nyúl az ember, tilalomfákba ütközik. Most a Szovjetunió helyett a Vati-

A Kabaré 24 Színházban

kánt nem lehet szóba hozni, arról a bankról nem beszélhetünk, mert támogat bennünket, az az illető nem jó, mert feljelentenek miatta. A helyzet rosszabb, mint a nyolcvanas években volt. A minap véletlenül meghallgattam egy 89-es konferanszomat, mert digitalizálom a régi magnetofonszalagjaimat, és emlékeztem rá. Most nem merném elmondani.

● **A Whisky esővízzel miről szólt 1980-ban Szolnokon, az ősbemutatón, és miről szól most, 31 év után?**

Szóról szóra ugyanarról. A gyáva, meghunyászkodó technikáról, amit a hatalom gyakorol, amikor minden megfontolás nélkül váltogatja a közszereplőket, de szembenézni azokkal nem mer. Halaszt, és meg akarja úszni azt, ami a részéről csak személyzeti döntés, de semmiféle építőlegesség nincs benne. Ez egy bohózat. Komédia. Csak annyit kellett rajta igazítani, hogy a személyezeti főnök helyett humán erőforrás főnököt mondunk. Szász Péter Ruttkai Évának írta a darabot. Nem is értem, miért nem mutatta be a Vígsház. Ruttkainak annyira tetszett, hogy lement volna Pécsre eljátszani Rácz Mariska szerepét, de valamiért ott sem vették meg. Nyolcvanban Kerényi Imre volt Szolnokon az igazgató, ott mutattuk be, de akkor még nem volt zenés. Tavaly kértem meg Aldobolyi Gyuri zeneszerzőt, hogy olvassa el. Hernádi Judittal akartam műsorra tűzni. Amennyiben igazgató maradok, bemutattam volna. Közben jött az ajánlat Tóth Tibortól, és azt mondtam, fejezzük be a Komáromi Jókai Színházban. Ez a darab olyan, mint a Hamlet, vagy az Osztrigás Mici. Csak akkor szabad színre vinni, ha van egy színésznő, aki erre az artistamutatványra szakmailag és személyiségét tekintve is alkalmas. Bandor Éva alkalmasnak bizonyult.

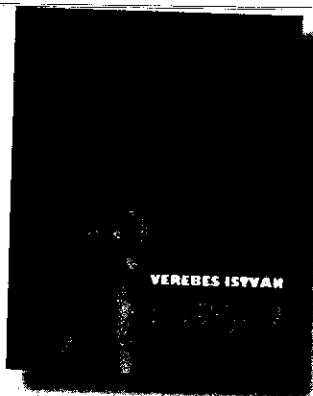
● **Hernádi Judit olyan sorsszerű színésznő az életében, hogy még könyvet is szentelt neki?**

Kevés emberrel tudok morálisan megbékelni, akit igazán egyenesnek és önmagához hűségeseznek tartok. Hernádi Judit ilyen. Nem is róla akartam beszélni a Maya című könyvben, hanem magamról. Össze akartam vetni, hogy mitől van az, ha valaki, mint ő, vagy én, nem kerülünk a helyünkre. Mitől van az, hogy ma Magyarországon egyetlen művész sem kerül a helyére. Mert senki sincs a helyén. Akármilyen sikeres, az nem az ő helye. Ez negyven év alatt kuszálódott, züllött, torzult idáig. Erről akartam beszélni, mindazokkal a párhuzamos, vagy éppen egymásnak ellentmondó eseményekkel, megfontolásokkal, döntésekkel, melyek az ő meg az én pályámon kvadrálnak, vagy nem kvadrálnak. Judittal a harminc év alatt mindig olyan pillanatokban találkoztunk, amikor a pályáján, vagy a magánéletében fordulat következett be a saját döntései alapján. Nem számítva a még élő nagy színészeket, Hernádi Juditot tartom annak a színésznőnek, akiben manapság a legnagyobb potenciál van; ráadásul kihasználatlanul.

● **Csoma Juditot hívta vendégnek a Whisky esővízzel komáromi előadásába.**

Még Nyíregyházára szerződtettem le. Hűtlen típus vagyok. Színházakból és házasságokból kiléptem. Elromló, számomra örömtelen helyzetekhez valóban hűtlen vagyok, de azokhoz az emberekhez, akikért felelősséget vállaltam valaha, mindig hűséges maradtam. Ha lehetőségem van választani, kivel dolgozom, és van nekik való szerep, ezek közül az emberek közül hívok valakit. Csoma Judit az egyikük.

Kultúra

Hernádi Judittal

● **Amikor évekkel ezelőtt elment Komáromból, keserű sorokat írt a városról a színház 55. éves jubileumi évkönyvébe.**

Nem értem, hogy van egy zömében magyarok lakta város Szlovákiában, melynek van egy magyar nyelvű színháza, és ott szemezgetnek az emberek a darabok között, mondván, hogy A régi nyár meg a Csárdáskirálynő kell nekem, a Cseresznyés kert pedig nem kell. Ez igénytelenség és felelőtlenség. A megmaradás egyetlen garanciája a kultúra. Ha ezt a kultúrát jelenlétével, figyelmével, kíváncsiságával, megtanulásával, művelésével nem pártolja a hasonló anyanyelvű közösség, akkor el fog tűnni. Abszurdumnak tartom, hogy a magyarországi Komáromból nagyon kevés néző sétál át a színházba, hanem inkább elmegy Győrbe. Miért elengásabb Győrben nézni egy előadást, mint a saját városában, hatszáz méterre az otthonától? Nem fogom fel.

● **Milyen volt a munka a Whisky esővízzel próbái során a kilenc különböző karakterű színésznővel?**

A vártnál jobbak voltak a próbák, pedig egy zenés darab mindig komplikáltabb. A kilenc nőnek tudni kell énekelni. Ez egy technikai darab, ami nem zárja ki, hogy az emberi magatartások különböző árnyalatai ne jelenjenek meg, de az egész egy hajcihő, ajtókon be, ajtókon ki. Két ajtó között rohagnak a nők, ezért nagyon helyén kell lenni a ritmusnak, különben nem hat. Azt hittem nehezebb dolgom lesz. Két és fél héttel a premier előtt úgy állunk, hogy a jövő héten be lehetne mutatni az előadást. Persze, a díszletnek működnie kell, a világítás is állandóan változik majd. Ebből a szempontból komoly próbatétel és kockázat. Nem szeretem, ha nincs kockázat egy előadásban. Azt már unnam. ■

BÁRÁNY JÁNOS

Fotó: DÖMÖTÖR EDE (2) és archívum

